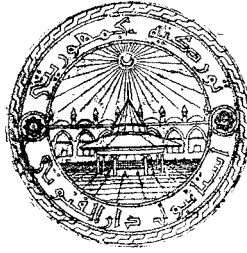

دار الفنون
الہیافاؤنکلیتہ مجمعہ علمہ

تاریخی ، اجتماعی ، دینی ، فلسفی

تشریح اول — ۱۹۲۸

نہزادہ ہاشمی اوقاف مطبعہ سی

۱۹۲۸

ابن سبعین

شرق فیلسوفلری ایچنده تدقیقه شایان اولاندن بریسی ده هیچ شهبه سز ابن سبعیندره
یدی یوز تاریخ هجریندن سوکرا کان اسلام عالمترینک مؤلفاننده آراسیرا بو ذانک اسمنه
تصادف ایدیوروز . فقط کافی درجهده ترجمه حالی و مسالک علمینسی بیلمه یوروز .

ایشته بومراق بنی بوذانک تحقیقنه سائق اولدی ..

شعرانی [۱] نك طبقاتی کی بعضی صوفیه آئارنده ابن سبعیندن چوق آریخت واردر .
کندیسی تماماً آکلامق ایچین بوتون اثرلرینی کوزدن کچیرمک لازمدی ! نه چاره که
استانبول کتبخانه لریده برتالیقندن باشقه سنه تصادف ایده مدم .

عرب مورخلرینک ، بعضی صوفیه رجالی وسائر نك ابن سبعین حقنده کی یازیلرینی
بر آرایا طوبیلامقده آریچوق فائده اولاجغنی دوشونیورم .

بلکه ابن سبعین تماماً آکلاشیلما یاجق .. فقط شو متواضع یازیلر بوفیلسوفی بارز بر
شکلده کوسترمزسه بیله خطوط اساسیه سی چیزمش بولتاق نیجه کافیدر ظن ایدیورم .

ابن سبعینک دوغدیغنی یزه بر نظر

اقلیمک انسانلرک مزاجلری اوزرنده کی تاثیراتی قابل انکار اولمادیغنی کی فکری ،
دوشونوشلری اوزرنده کی تاثیریه ده محتاج تأملدر .

هر برک - خصوصیه بوندن بر ، بر بقی عصر اول - طرز حیات و طرز تلبسی باشقا باشقا
اولدیغنی کی هر مملکتده بقیشهن متفکرلرک ، عالملرک طرز تفکرلری ده باشقا باشقادر .

وقتیله علوم غریبه نك منابعدن بری اولان « مغرب » خصوصیه فتوحات مکیه
وفصوص الحکم کی یوزی متجاوز آتارک مؤلف محترمی محی الدین عربی [۲] نك مملکتی
اولان « اندلسده » ظهور ایده ن اسلام عالمترینک تألیقلری علی الاکثر اسرار آود اولدیغنی کی
بونلرک علم حروفه پک زیاده اهمیت عطف ایتدکارینی کور یوروز .

[۱] عبدالوهاب بن احمد الشعرانی . وفاتی ۹۷۶ هـ

[۲] شیخ اکبر محی الدین عربی محمد بن علی الطائی الخاتمی الاندلسی وفاتی ۶۳۸ هـ

لمهبات مجموعه سی ، صافی : ۱۰

حق فتوحات مکیده (اعلم ان الحروف امة من الامم - بیل که حرفلرده امتلردن برامتدر)
 دییه باشلایان مستقل بر باب واردر که فتوحاتک اُک غامض و اُک اسرار آلود بر میخنددر .
 ایشته آرزمانده چوق ایش کورن ابن سبعینده بومتفکر لرتک اک مهملرندن بری اولوب
 عربلرک اندلس نامی ویردگری - اسپانیا Espania - نک شرق جنوبی جهتنده و - مادرید
 Madrid - نک 350 کیلومتره جنوب شرقیستنده و آق دکیزه 35 کیلومتره مسافهده کائن -
 مورسیه Mursie - مضافاتندن رقوط قلعه سی جوارنده (٦١٤ هـ ، 1195 م) تاریخنده
 دوغمشدر .

اسمی و نسبی

ابو محمد عبدالحق بن ابراهیم بن محمد بن نصر بن محمد بن نصر بن محمد بن سبعین القرشی
 الخزومی الشیخ قطب الدین الاندلسی المرسی الرقوطی .
 ابن سبعین اصحابده خالد بن ولیدک منسوب بولوندیغی قریشک بنی مخزوم قبیله سننه
 منسوبدر .

ابن سبعینک تلمیذلرندن یحیی بن احمد بن سلیمان (١) نامنده کی بر ذات « الوراثة المحمدیه »
 آدی اُترنده ابن سبعینی علوی و هاشمی اولماق اوزره ذکر ایدیور که بنی مخزومدن اولماسنه
 نظراً بابا جهتندن علوی اولماسنه امکان یوقدر .

چونکه ، معلوم اولدیغی اوزره حضرت علی نک پدری پیغمبریمزک عمجه سی ابوطالب
 اونک باباسی عبدالمطلب اونک باباسی هاشم هاشمک باباسی عبد مناف اونکده باباسی قصی
 اونک باباسی کلاب کلابک باباسیده مره در که مره نک دیکر اوغلی یقظه اونک اوغلی مخزوم
 اولوب بنی مخزوم بوندن منسعبدر . شوخالده ابن سبعینک والده جهتندن ، یاخود طریقت
 سلسله سی اعتباریله علوی اولماسی محتملدر .

تحصیلی

نفتح الطیب مؤلفی ، [٢] ابن سبعین بک کوچوک یاشده مورسیهده شیخ ابواسحاق بن

[١] بوذاندن نفتح الطیب بحث ایدیور .

[٢] نفتح الطیب فی غسن اندلس الرطب - مؤلفی ابوالعباس احمد بن محمد بن احمد المقرئ الاندلسی

دهاقدن علوم عربیه و ادیبیه فی تحصیل ابتدی دیورسده « الاحاطه فی تاریخ الغرناطه » مؤلفی لسان الدین محمد بن عبدالله بن الخطیب القرطبی [۱] ابن المرأه دیمکله معروف ابو اسحاق ابراهیم بن یوسف بن محمد ابن دهاق الاوسی نک مورسیه ده - ۶۱۱ هـ - ده وفات ابتدکی سویلدور . ابن سبعین ک ولادت تاریخی ایسه ۶۱۴ هـ اولماسنه نظراً ابن دهاق ، ابن سبعین دوغمدان اوج سنه اول وفات ایتش اولیور بناء علیه ابن سبعینک بو ابن دهاقدک او قوماسی امکانی قالدیور . شوخالده ابن سبعینک یاباشقا بر ابواسحاق بن دهاقدن تحصیل ایتسی لازم کلیور (که بوصورته بر ابن دهاق دها اولماسی ایجاب ایدیور حالبو که ابواسحاق بن دهاق نامنده بر باشقا ذاته نه احاطه ، نه ذهی [۲] نه ده نفع الطیب وسائر تاریخ کتابلرنده تصادف امکانی اولمادی) یاخود احاطه نک کوردیکم مطبوع نسخه سنده کی ابن دهاقدک وفات تاریخی یا کاشدر .

منای طبقاتنده ذکر ایلدیکنه کوره ابن سبعین ، شیخ تقی الدین احمد ابن علی - البونی [۳] و شیخ ابوالحسن علی بن احمد الحرالی [۴] دن اخذ علم ایتشدره . بالآخره تصوف طریقته اتسابله مورسیه دن سبته یه کچهرک بر مدت اوراده اعتکاف وانزوا ایله تصوف و فلسفه کتابلرینی مطالعه ابتدی . ذهی ایله ابن خطیب و ابن حبیب [۵] ک افاده لرینه کوره فلسفه ، حکمت اشراق و تصوفی مزج ایده رک کندیسنه باشلی باشنه بر اجتهاد ساحه سی آچدی . مریدانندن یحیی بن احمدک روایتیه کوره اون بش یاشنده ایکن « بدالعارف » نامنده کی اثرینی تألیف ایلدی . بوندن سوکرا شهرتی بوتون اطرافه یاییلدی . اوزاقدن یاقیندن بر جوق کسه لر خدمته شتاب کنج ، اختیار خیلی ذوات کندیسنه اتساب ایتدیله . کنج یاشنده یوزلرجه مریدان و اتباعه مالک اولان ابن سبعین غربدن شرقه هجرتیه مجبور اولدی .

[۱] وفاتی ۷۷۹

[۲] شمس الدین ابو عبدالله محمد بن احمد المهری وفاتی ۷۴۶ هـ

[۳] وفاتی ۶۲۲

[۴] ابوالحسن علی بن احمد الحرالی المغربی المرسی . مراکشده دوغدی ، اندلسده ۶۰۹ هـ وفات ایدن ابوالحسن بن خروغدن او قوددی . سوکرا شرقه کچهرک ابو عبدالله القرطبی دن اخذ علم ابتدی . یته اندلسه کلدی مورسیه (۶۳۷) ده وفات ابتدی . فقیه اولوب معقولات و فلسفه ایله ده اشتغال ایتشدر .

[۵] نورالدین حسن حبیب الحلبي وفاتی ۷۷۹

ابن سبعين نهدن هجرت ايتدی ؟

ابن سبعينك غر بدن شرقه هجرتنه سبب اولاراق ذهبي وسائر مورخلر رسول اکرم
افنديمزيك (بندين صوگرا پيغمبر يوقدر - لاجي بعدی) بويورمارينه تعريفاً (لقد تحجر
ابن آمنه واسعاً بقوله لاجي بعدی - آمنه نك اوغلي بندين صوگرا پيغمبر كليه جكدر . سوزيله
واسع بر ساحه بي دارلاشدير مشدر) ديديكئي و بوجرا نكارلني ايچين نفي ايديلديكئي
سويلاه يورلر .

اون بش ياشنده تأليف ايتديكي ادعا اولونان « بدالعارف » ده بويلاه برسوز يوقدر .
بالعكس حضرت محمدي چوق مدح ايديور من الجملة سمعك فضيلتني ذكر ايتديكي
صره ده (بزم پيغمبر بزم محمد عليه السلام او قوماق و يازماق بيلمزدی . انجق قولاغی ايله كلام
آلهي بي ايشيديردی . ايشته بوسبيله سياده استحقاق كسب ايتدی وسيدالانبا اولدی) [١]
ديور .

ابن سبعين اوتوز ياشنده يعنى بدالعارفي تأليفندن اون بش سنه صوگرا فكريني دكيشدير .
مه سي احتمالدن بعيد اولماقله برابر اوزمانك دیندارلني نظراعتباره آلفيرسه بويلاه برسوزی
خصمليرينه سندن اولماق احتماله مبنی ازلرينه درج ايدمه چكي فقط اوتكنه بريكنه
سويلاه به چكي طبيعيدر .

چونكه بوتون فلاسفه كي نبوتك كسي اولديغنه معتقد بولديغني ايلرده كوره جكمز
فيلسوف ابن سبعيندن بوسوز مستبعد دكلدر .

بوء والله تعالى به حقيقة الموجودات ديمسي كي ذهنلری بولانديران سوزلری فقهدان
چوق كيمسه لره مبتلا غزالي [٢] امام الحرمین [٣] كي دين اولولرينه تجاویز نفي ايديلمسي
موجب اسبابدن اولمقله برابر مشهور برعائلهيه و قریش قبيله سنه منسوب بولنان ابن سبعينك
اطرافنده يوزلرجه خلقك طوبالانماسی اوزمانك سياستنجه حكومت اداره سني اللرنده
طوتانلری قوشقولانديراجني شبهه سزدر . قالدیکه ابن سبعينك آز چوق سسياسته مشغول
اولديغني ده ظن ايدبورز .

[١] ونبينا صلى الله عليه وسلم كان لا يقرأ ولا يكتب الا بسمه وبه ساد واستحق السياده

[٢] ابو حامد محمد الغزالي . وفاتي ٥٠٥ هـ

[٣] امام الحرمین عبدالملك بن عبدالله الجويني . وفاتي ٤٨٢ هـ

شیخ صفی‌الدین هندی [۱] ۶۶۶ هـ مکده ابن سبعین ملاقی اولدم . فلسفه دن بحث ایتدک . بکایچین مکده اقامت ایدیورسک ؟ دیدی . بنده او حالده سن نهدن اوتوربورسک ؟ دیدیم . بنم قسمتیم یالکز مکده اوتورمغه منحصردر . زیرا اشراف مکده انتسابم سببی ایله ملک ظاهر بنی آراتیور . بوسبیلله مصره کیده میورم . یمن امیری نورالدینک بکاحقی وارسهده وزیر ی حشوی در ، بنی سهومز . دیدیکنی روایت ایدیور .

یمن وزیری ایله ابن سبعینک آراسنک آجیق اولماسی صرف اعتقادی بر مسئله مستند اولایلیر . فقط مصر حکمداری ملک ظاهر بایبرسه اولان منافرتی هیچده بویله دکادر . چونکه معلوم اولدیغی اوزره یمن امیری طرفدن قتاده اوغلارینک مکده شریفی وامیری نصب اولنماسی مصر حکمدارینک سیاستنه مخالف کوزنمکله مکده اوزرینه عسکر و سولوق ایتدی . امیر مکده مغلوب اولاراق یمنه قاچدی . یمن امیری طرفدن کنديسنه معاونت ومعینه عسکر ویریلهرک تکرار مکده مکره می ضیظ ایتدی [۲] بو مختصر قید تاریخی دن آکلاشیله جنفی وجهله یمن امیری و شریف مکده ایله ملک ظاهر آراسنده منافرت واردی . ایشته ابن سبعینک اشراف مکده انتسابم سببیلله ملک ظاهر بنی آراتیور دیمسی کنديسنکده بوقعهده رولی اولدیغی و اوتهدنبری یالکز علمه دکل ، بر آزده دنیا ایله مشغول اولدیغی کوستریور .

بناء علیه غریب دن شرقه هجرتی اسبابدن بری ده بو اولماسی چوق محتملدر . تام اوتوز یاشنده یعنی ۶۴۴ هـ ۱۲۲۵ م سنه سنده غریب دن شرقه هجرت ایدن ابن سبعین سبتینی ترک ایدرکن برابرنده یوزلرجه مریدی واتباعی حتی بو میانده کنديسندن سناً چوق بویوک و علمادن شیخ ابوالحسن علی الشستری [۳] کی اختیارلرده بولونیوردی .

هجرت آناسنده بک تحف بوقعه حادث اولدی . سبتنه دن هجرت ایتدکارینک اونجی کونی اوغرادقلری برشهرده بولورغونلغنی کیدرمک اوزره حمامه کیردیلمر . برتلاق (دلاک) ابن سبعینی بیقایوردی . جماعتک چوقلغندن حیرته دوشن تلاق ، نردن کایورسکمز ؟ دیبه

[۱] محمد بن عبدالرحیم بن محمد شیخ صفی‌الدین الهندی الارموی الشافعی الاشعری ولادت ۶۴۴ هـ وفاتی شامده ۷۱۵ هـ . ۶۷۲ وفات ایدن قاضی سراج‌الدین ابوالثنا محمد بن ابی بکر الارموی دن اخذ علم ایشدر . کلامدن زیده الکلام ، اصول فقه دن فائق و نهایت الوصول الی علم الاصول فاینده تألیقاتی ورساله نفسیه سی وارد .

[۲] صحایف الاخبار

[۳] صوفی شهرشیخ ابوالحسن علی الشستری ابن عبیدالله انزمیری . وفاتی ۶۶۸ قاضی محی‌الدین محمد ابن ابراهیم بن الحسن بن سرافة الانصاری دن او قودی نجم بن اسرائیل الدمشقی ایله صحبت و ابن سبعینه خدمت ایلدی (نفع الطیب)

صوردی. مرسیه دن: هاشو مشهور ابن سبعین دیدکری زندیق و ملحد حریفک مملکتندن می؟
 ابن سبعین اطرافنده کیلره سکوت ایتملرینی اشارت ایدهرک اوت دیدی، حریف جسارت
 آلهرق ابن سبعین علمینده آلابیلدیکنه سوگوب صایمغه باشلادی. اوسوکیوره، ابن سبعین ده
 سویله دهانه بیلورسک حکایه ایت دیوردی. حریفک تجاویز آرتق بردرجه به کلدی که
 معیتندن برینسک صبری توکنوب. های الله مستحقگی ویرسین ذم ایستدیکک ذانک بویوکلکنه
 سنک کوچکلکنکه باق که الله سنی اوزانک ایکی آیاقلرینک آلتنده بولوندیریور واک خسیس
 برخدمتنده قوللانیدیریور دیسی اوزرینه بیچاره آدام پک زیاده محجوب اولارق استغفار
 ایتمکه وعذر دیلمکه باشلادی.

بومهاجر قافله سی برچوق یلر دولاشارق نهایت مصره کیندیلر. ابن سبعین برمدت
 مصرده اقامت ایستدیهده ملک ظاهر بایبرس ایله آراسی آچیلارق مکهیه قاجدی، وفاته
 قادر اوراده مجاورت ایتدی.

مکه ده کی حیاتی

ابن سبعین مکه امیری قتاده اوغللرندن شریف (ابن نمی) به اولادوای بهانه سیله
 حلول ایتدی. ابن کثیرک دیدیکی کبی ابن نمیک عقلنی چلدی. نهایت امیره خوجالق ایتمکه
 باشلادی. بوضورتله کندیسنه ممتاز برموقع تأمیننه موفق اولدی. مکه فقیرلرینه بول بول پارالر
 احسان ایدهرک کندیسنی سهودیردی. ابن سبعیندن بو قادر چوق پاره سه زن مکه لیلر بو
 فوق العاده لکه قارشنی ابن سبعینه کیمی سحر باز، کیمی کیمیا کر دیدی. کیمی ده ولایتنه وکرامتنه
 قائل اولارق کندیسنه انتساب ایتدی.

ابن سبعین برطرفدن ده عبادت وریاضتله مشغول اولدی و تصفیة باطن ایچون اوغراشدی.
 آشاغیده کوریله جکی وجهله (حرا) غارینه کیده رک تعبد ایتدی. بوضورتله هم حقه، هم
 خلقه کندینی سهودیرمکه چالیشدی.

وفاتی و سبب وفاتی

۱۲۵۰ سنه میلادیسنه مصادف اولان ۲۸ شوال ۶۶۹ پرشنبه کونی وفات ایتدی.
 ذهبی ولسان الدین ابن الخطیب وسائر مؤرخلرک افاده لرینه نظراً ابن سبعین اللرندن

قان آلدی و تماماً وجودنده کی قان بیتینجه یه قادار براقدی، بالطبع اولدی ابن سبعینک شو اتخارینی کدورات بشریه نك ازاله وصفای درونك ادامہ سی کی صرف تعبدی بر مقصدہ بناءً یابدیغنی سویله بورلر

ابن سبعینک امضاسی

ذهبی و دائرة المعارف صاحبی البستانی ابن سبعینک امضاسنی (عبدالحق ابن ۵) صورتنده یعنی سبعین برینه برداثره رسم ایدردی که دائره بعضی مغاربه حسابنده یتمشه (۷۰) مساویدره بونک ایچون ابن سبعینه ابن دارهده دنیلمش و بعضی معارضلری طرفندن سالم بن داره حقنده ایراد ایدیلان (محا السیف ماقال ابن داره اجماعاً : ابن داره نك بوتون دیدکلرینی قیلیج محو ایتدی) [۱] مثلی ایله ابن سبعینی ذم ایتک ایسته مشلردر دیورلر .

ابجد حسابنده (۷۰) یتمشک رمزنی (عین) در عین ، عینی زمانده عربجهده کوز دیمکلدره . آشاغیده کوره جکمز وجهله شعیب عبادتک قولیدره . بزایسه حقت حضورینک قولی زه سوزیله دائماً نظرکاه التهمیده اولدیغنی ادعا ایدن ابن سبعین عبدالحق ابن دیدکدن صوکره عینه (کوز) اشارت اولمق اوزره برداثره رسم ایدردی ۱۴ رجب ۶۷۹ ده یعنی ابن سبعینک وفاتندن ۱۰ سنه صوکره تحریر ایدیلوب الیوم ملت کتبخانه سی داخلنده جارالله افندی کتبخانه ستمده بولتان بدالعارف کاتبی طریقت سبعینه دن محمد بن محمد العطار نسخه سنک نهایتنده کتبه تاریخندن صوکره بحق و دیه بر اشارت وضع ایتشدره . بوده تحقیقمزی وؤددر .

غریبدرکه ابجد حسابنه بکنزه بر حسابده یونانجهده واردره . او حسابه کوردهده ۷۰ کرمزی (۵) اومیقرون Omikron در اساساً (ع) حرفی ده بری کوچوک بری بویوک اولماق اوزره ایکی نصف دائره دن عبارتدر .

اخلاق

ابن سبعین، حسن اخلاقه مالک، چوق صبرلی و مرحمتلی شفیق و رحیم ایدی. فقرايه [۱] امثال میدانیده ذکر ایدیلدی اوزره سالم بن داره نامنده بی غطفاندن بر شخص فزاره قبیله سندن زمیل نامنده کی برینی ذم ایتسی اوزرینه زمیل، ابن داره یی قتل ایتمش (محا السیف ماقال ابن داره اجماعاً) مثلی ایراد اولمش .

تصدق ایتسفی جوق سه وهر وسخاسی زیاده ایدی. حتی بردفعه ده مکه اها ایسنه سکسان بیک دینار ویردیکنی فوات الویات صاحبی احمد بن شاکر بن احمد الکتبی (وفاتی ۷۱۴) مکه اها ایسندن روایت ایدیور. هر نوع اذا وجفایه تحمل ایدر. حقنده سویلنه ن کوتو سوزلره مقابله ایتزدی. شوقاداروار که نفسنه اعتمادی بک فضلہ ایدی. حق برکون یاننده ابومدین دن [۱] بحث اولندی «شعیب عبدالعملدر، نرایسه عید الحضورری یعنی دائماً للهک حضورنده بولنان قو لجزه دیدی. بردفعه ده. شیخ ابوالحسن الشستری به یولده تصادف ایتدی. نر به کیدورسک؟ دییه صورتی. شیخ ابواحمدک زیارتنه. دیجه حتی ایسته یور ایسهک سن بیلیرسک. ایستر ابواحمده کیت، ایسترسهک باشقه یره کیت. فقط جنتک ربی ایسته یورسهک بزه کل دیدی. مورخلرک روایتنه کوره کیجه لری ابن سبعینه باشقه مؤلفلرک اثرلرندن هیچ اولمازسه اوتوز سطر اوقونمازسه اویویامازدی.

ابن سبعین ادیب

فتح الطیب مؤلفی ابن خلدون تاریخندن نقلاً دیورکه تونسده اجرای حکومت ایدن بی حفصدن ابو عبدالله المستنصر بالله محمد بن ابی زکریا بن عبدالواحد بن ابی حفص ۶۴۷ هـ بدری ابی زکریا یحیی نیک یرینه پادشاه اولنجه مکه اها ایسندن برقسیمی کندیسنه بیعت ایتدکارینی حاوی برعریضه کوندلمشدی که بویعتنامه ابن سبعینک قلمندن چیقمشدی. بوتون صنایع ادبیه بی جامع اولوب اونده پیغمبرمنزک مهدی حقنده کی حدیثلرینی تطبیق ایله مستنصرک مهدی اولدیفنی ذکر ایدیور. ادبیات نقطه نظرندن وانشاسی اعتباریله فوق العاده مهارتلی بر اثردر، ابن سبعینک صوفیانه بر شعرینی نقل ایدیورز.

کم ذاتموه بالشعین والعلام [۲]
والامر اوضح من نار علی علم
وکم تعبر عن سلع وکاظمة
وعن زرود وجیران بذی سلم

[۱] اسم، شعیبدر وفاتی ۵۸۹

[۲] سبعین یمنده بر یرک اسمی اولوب عرب شاعرلرینک اکثری شعرلرنده بوندن بحث

ظلمت تسأل عن نجد وانت بها
وعن تهامة هذا فعل متهم
فی الحی حی سوی لیلی فتسأله
عنها سؤالك وهم جر للعدم

شعبین و علم له [۱] نه وقتہ قادر دم اور اچسک . حالبوکہ ایش طاغ ثیہ سندہ کی آتشدن داها
واضح و آشکار درونہ زمانہ قادر سلع و کاظمہ [۱] دن و زرود و جیران ذی سلم [۲] دن بحث
و تعبیر ایدہ چکسک . نجد و تهامة دن صور مایہ باشلاک . حالبوکہ سن او نجد و تهامة [۳] نک
ایچندہ سک کہ بو صوروش متهم اولانلرک کاریدر .
قیلہدہ لیلادن باشقہ دیری اولان وار میدر کہ او لیلی بشقہ لرندن صور اچسک
بوسؤالک بروهمدر کہ سنی عدمہ کوتورر

ابن سبعین طیب

ذہبی تاریخندہ شیخ صافی الدین ہندی دن ابن سبعینک مکہ امیری اولان قتادہ
اوغلارندن شریف ابن نمی بی برجوق زماندنبری مبتلی اولوب ہیسیج برطیبیک آئی ایدہ مدیکئی
برعتنی تداوی ایلدیکئی و بوسبیلہ مکہ امیرینک ابن سبعینہ چوق حرمت و رطایت ایتدیکئی
روایت ایدیور .

کیما کر و سیمیاجی

ذہبی ، ابن کثیر ، احاطہ صاحبی لسان الدین ابن الحلیب و نفع الطیب مؤلفی ابن سبعینک
کیمیایہ و سیمیایہ و قوفی اولدینقئی سویلیورلر . ابن سبعینہ اسناد ایدیلن کیما زمانمزدہ کی
علم کیما اولیوب اشیانک ماہیتی دیکشدیرمک آچیجہ سی باقیر و سائر خسیس شیلردن
التین و دیگر ذی قیمت احجار و جوودہ کتیرمک علمیدر کہ بو علمک صحت و عدم صحتندن
[۱] سلع مدینہ منورہدہ برداغ اسمی . کاظمہ بصرہ جوارندہ بر محل اسمی کہ قصیدہ برئدہ
مذکوردر .

[۲] کوفہ دن مکہ کی کیدہ چک بولدہ ثعلبہ ایله ضربیہ آراسندہ قوملق بر موقعدر (جیران
سیراف ایله بصرہ آراسندہ بر آدا) بصرہ دن مکہ کی کیدہ چک بولدہ بر موقعک اسمیدر کہ
بواسملر قصیدہدہ مذکوردر .

[۳] نجد : حجازک شمالندہ بر قطہ . تهامة : ینہ حجازک ساحل و ساحلہ یاقین جہقلمری .

بحث اتمک موضوعمکزک ووقوفمکزک خارجیدر. انجق ابن سبعینک تلمیذلرندن یحیی ابن احمد بوندن اول ذکر اولندیغی وجهله ابن سبعینک کراماتندن اولارق هیچ یوقدن آلتون یابدیغی ذکر ایدیور. علم سیمیا: کاتب چلبی مرحوم کشف الظنونده سحر اقسامندن بر علمدرکه جو هواده خیالی بر طاقم شیلر احداث اتمکدر. موجود اولمایان شیئی موجودمش کبی کوسترمکدر. دیورکه زمانمزده کوز بویاجیلق حقه بازالق دیرلر. فی الحقیقه یحیی بن احمد، ابن سبعین ایستدیکی زمان هیچ یوقدن یمک، صوء خرما، یاغ و سائرہ پی احضار ایتمدیکنی سویلدورکه ایسترطوغرو، ایسترسه اکری اولسون بوروایتلر و بوشایعه لر و حقه بازلقبر ابن سبعینہ کیمیاجی و سیمیاجی دیدیرمش در.

حروغی

ابن سبعین علم حروفلهده چوق مشغول اولمشدر. حتی بوندن اول کوردیکمز وجهله امضاسنی بیله ابجد حسابیه آتمشدر. عام حروفه دائر تالیقاتی چوقدر. ادیریس علیه السلامه اسناد ایدیلن سفر ادیریمی شرح اتمشدر. مناوی بو شرحدن شو عبارہ پی نقل ایدر (اعلم ان الحروف خزائن الله وفيها اسرارہ و اسمائوہ و علمه و امره و صفاته و قدرته و مراده فاذا اطلمت علی شیء منها فانت من خزنة الله فلا تخبر احدا بما فيها من المستودعات فن هتك الاستار عذب بالنار - بیل که حروف اللہک بر خزینہ سیدر. اللہک اسراری اسملری علمی امری و صفتلری و قدرتی و مرادی او خزینہ نک ایچنده در. اگر سن بو خزینہ دن بر شیئہ مطلع اولورسه ک اونده مستودع اولان شیلری هیچ بر کیمسه یه سویله مه. زیرا اسرار پرده سنی بیرتان آتش له عذاب اولنور. بو اثرندن بشقه کتاب الحروف الوضعیه نامنده علم حروفه دائر بر اثری داها واردر.

ابن سبعین حقنہ کی دوشونوشلر

ابن سبعین حقنہ دوشونوشلر چوق مختلفدر. کافر در، زندیقدر، ملحددر دینلر اولدیغی کبی ولایتہ و کرامتہ قائل اولانلرده واردر. درة الاسلاک فی تاریخ الاتراک صاحبی ابن حبیب بن سبعین متفلسف، متزهد، متکشف بر کیمسه اولوب فلاسفه مسلککنده سوزلر سویلنکله حقیقتدن دم وورماق ایسته مش ایسه دم اولک قایب سندن کیرمه یوب باجاسندن کیرمک ایستہ یں کمر اهلر دندر، دیور.

نفع الطیب مؤلفی ابوالعباس احمد المقرئ ایسه (الفقیه الجلیل والعارف النبیل) دیه مدح و ثنا ایلبیور .

دیوان الصبابة و کتاب السكردان مؤلفی شهاب الدین ابن ابی حجة التلمسانی [۱] کندی دوستلرندن مکده شیخ المجاورین اولوب ابن سبعینی یاقیندن طانیان وصلحادن شیخ ابوالحسن بن برغوش التلمسانی ۴... دن ابن سبعینک مدینه ده مسجد رسول الله قایلرندن بریسنه یاقلاشاجق اولسه کندیسندن حیض قاننه مشابه قان ظاهر اولدیغی و رسول اکرمی هیچ بر زمان زیارت ایده مدیکنی روایت ، بوضورتله پیغمبرک ابن سبعینی قبول ایتمدیکنه اشارت ، بالعکس ابن سبعین طرفدارلاری ایسه رسول اکرمی کیزلیجه کندیسنی کوستر مکسزین زیارت ایتمدیکنه شهادت ایلیورلر . الاحاطه صاحبی لسان الدین ابن الخطیب ایسه مدینه یی و رسول اکرمی زیارت ایده مامسی مدینه امیرندن قورقوسندن ایدی دیور .

قاضی القضاة شیخ تقی الدین بن دقیق العید [۲] ایسه ابن سبعینله قوشلق زمانندن اوکله یه یقین بر زمانه قادار اوطوردم . او متادیا سوز سویله یوردی . فقط سوزلرینک مفرداتی آکلاشلیور ، مرکباتی آکلاشلیوردی دیور .

ذهبی ، بنم طانیدقلارمدن فقیر و صالح بر آدم سبعینی فقراسیله صحبت ایتمدیکی و بونلرک نماز اوروچ و سائر اوامر الهیهیه اهمیت ویرمدکلرینی روایت ایتمدی دیور .

ابن سبعینک کالنه شهادت ایدلرندن بری ده پاپاطقوزنجی غراغوار [۳] Jregoire اولدیغی نفع الطیبده شو صورتله کورپورز مرسیه ده اجرای حکومت ایدهن (بنی هود) دن ابو عبدالله محمد ابن هود بهالدوله (وفاتی ۶۶۰) خریستیانلرله مصالحه عقد ایتمشدی . حالبوکه خریستیانلر بو مصالحه نامه یی نقض ایتمدیله و شرطلرینه رعایت ایتمدیله . بوندن متأثر اولان محمد بن هود خریستیانلرک عمومی رئیس اولان پاپایله مخاطبه ایتمک اوزره ابن سبعینک قارده شی ابوطالب ابن سبعینی اوزمانلر مسلمانلرک چوق اوغرامادقلری رومایه کونرددی . ابوطالب ابن سبعین پاپانک حضورینه قبول اولندی . پاپا طرفدن ترجمان واسطه سیله ابوطالبک

[۱] وفاتی ۷۷۶ هـ

[۲] تولدی ۶۱۵ وفاتی ۷۲۰ .

[۳] طقوزنجی غراغوار اوجنجی اینوسانت یکینی در ۱۲۲۷ ده انتخاب اولمشدر . اسلامه قارشی اهل صلیب سفرلری آچانلرندن برسیدر . ایکنجی فردریق بالآخره بوسفره اشتراک ایتمک ایسته مدیکندن قرالی آقاروز ایتمشد . ۱۲۴۰ م وفات ایتمشد .

کیم اولدینی صورولدی. ابوطالب ابن سبعین اولادلرندن اولدینی سویله نیجه پایا یاننده کیله بو آدامک قاردهشی عبدالحق ابن سبعیندن اعلم الیوم اسلام ایچنده کیمسه یوقدر دیدی .
 ذهی : ابن سبعینک (لقد تحجر ابن آمنه واسماً بقوله لانی یعدی : آمنهک اوغلی ، « بندن صورکه پیغمبر یوقدر » سوزیله واسع بر ساحه نی دارلاشدیردی) دیدیکنی روایت ایدیور. اگر طوغریسه مسلمان دکلدر. مع ذلك الله حقیقه الموجودات دیمسندن بوسوزی اهوئدر دیور .

مناوی طبقاًتند ابن سبعینک امام الحرمین [۱] ابو جهل وهامانک اوچنجیسی دره غزالی [۲] نك علومده کی ادراکی اوروحک آغنک تلارندن دها ضعیقدر دیدیکنی روایت ایدیورلرا کر بو طوغرو ایسه هیچ شهه سز شریعت مطهره نك دشمنی در دیور . ابن سبعین شریعت دشمنیمدر، دکلدر بیله غزالیسه کده بدالعارفده بعضی اکبردینه، بالخاصه امام الحرمین وغزالی یه بویله سویله دیکی واطاله لسانده بولندی محقدر .

ینه مناوی بعضی کیمسه لردن ابن سبعینک نبوت ادعا ایتدیکنی روایت ایدیور . ابن سبعینک بالذات پیغمبرک دعواسنده بوتوب بولمادیغنی بیلمز ایسه کده تلیذلرندن یحیی بن احمدک رسول اکرمک [۳] نیم قریم اسلام اولشدر. بکا خیردن باشقا بر شیه امرایتمز (حدیثنه مقابل ابن سبعینک عصمتنی ادعا وقرینی یعنی شیطانی آنده اسلام اولشدر دیمسی شایان تأملدر .

ابن کثیر بونی مؤید اولارق [۴] ابن سبعین دیکر فیلسوفلر کی نبوتک وهی اولمایوب کسی اولدیغنه قائل اولدینی ایچین بوقاسد عقیده سنه بناء کندیسنه وحی کله جکنی ظن ایدرهک بعض زمانلر پیغمبریمزه ایلك وحیک نازل اولدینی غار حرا ده مجاورت ایدردی دیور .

ابن کثیر کی سویله دیکی سوزی تحقیق سز سویله مین وابن سبعین عصرینه یاقین بولونان بر مورخک بو سوزینه اعتماد ایتک ضرورتنده یز .

[۱] امام الحرمین عبدالملک بن عبدالله الجوینی الشافعی وفاتی ۴۷۸ .

[۲] حجة الاسلام ابو حامد محمد بن محمد الغزالی الشافعی وفاتی ۵۰۵ .

[۳] عن ابن مسعود رضی الله عنه ما منکم من احد الا وکل به قرینه من الجن وقرینه من الملائکة قالوا وایک یارسول الله قال وای ای الا ان الله عز وجل اعانتی فاسلم فلا یأمرنی الا بخیر. جامع الکبیر لامام ابی عبدالله البخاری .

[۴] حافظ عمادالدین اسماعیل بن عمر الدشقی وفاتی ۷۷۴

شیخ احمد بن احمد الزروق [۱] قواعد التصوفه

۵۹ قاعده : هر شعبه علمیه اصحابك بر تصوفی اولدیغنی ذکر ایتدیگی صروده منطقی ایچونده بر تصوف وارد که ابن سبعین تألیفاتنده اون قیصدا ایتشدیر ۱۰۸ قاعده : ابن سبعینک اخزابنده مهمات و انسانی وهمه دوشوره جک چوق شیلر واردیر . بوندن اجتناب واجیدر .

۲۰۷ قاعده : ابن سبعینک آنارینی مطالعه دن سالک لری تحذیر ایدیور . ذهبی تاریخنده بن باطنیلرک [۲] احوالی محی الدین و ابن فارض و سائر نك ترجمه حاللر نده بحث ایتدم . ابن سبعینده بو کروه ندیر باطنیلری یاقیندن طایانلر بونلرک علیهنده کی سوزلری بی معذور کورورلر . کورمینلرایسه یابونلر کی زندیقدر ، یاخود باطنیلری یاقیندن بیلمز لر . بوزندقلری بیلمیوب بی معذور کورمینلر حس ظنلری ایله مأجوردلر .

حرمت الیه کسر ایدیلدیگی و شریعتیه مخالف حاللر یاییلدیغی زمان مسلمان اولانک بو کستا خلقی یاپانلره الله رضاسی ایچین غضب ایتسی لازمدر . مع ذلک اولمزدن اول توبه ایتلری احتمالنه منی ابن سبعین کی لرك نه کفر لرینه نه ده ایمان لرینه شهادت ایده مه یز . شو قادار وار که سوزلری شرکدن داها شر ایدر . سه و کیلی قارده شم ! بن ابن سبعین کی ملحدلرک ایچ یوزلرینی پک ائی بیلیرم . بکا اعتماد ایله . ایشی اهلنه ترك ایت . زیرا اللهمک و لیلرندن بریسنه اطائه لساندن متولد عذاب الیهیدن قورقدیغ کی شره قارشی سکوتدن حاصل اوله جق کناهدن ده حذر ایدرم . علی العاده بر مسلماننه کافر دیر سه بم کافر اولاجغمه قناعتم واردر . ناصل اولورده صالح بر کیمسه بی ، اللهمک و لیلرندن برولی تکفیر ایده بیلیرم . بکا اینان . ابن سبعین کی باطنیلر حقنده کی سوزلرم حقسنز دکلدیر . دیور ابن تیمیه نك سوزلری [۳]

ابن عربی حدیث و تصوفه ابن سبعیندن داها زیاده واقف ایدی . مع هذا هر ایکسییده علم حدیثی و مشروع اولان تصوفی بیلیمکدن چوق اوزا قدر لر . بلکه کتاب ، سنت و سلفک اثر لرینه معرفت لری بوتون مسلمانلرک بیلگی لرندن چوق . آذرر شو قادار وار که ابن سبعین فلسفه بی ابن عربی دن فضله بیلیردی : - (رساله سبعینیه) -

[۱] احمد بن احمد بن محمد بن عیسی البرسی المغربی الفاسی . ولادت ۸۴۱ و فاتی ۸۹۹ هجری

[۲] مقصد بالعموم ظاهر قرانی ترك ایله باطنله عمل ایدنلردر بالکن مشهور باطنیلر مقصود

دکلدیر .

[۳] شیخ نفی الدین احمد بن عبدالحلیم بن تیمیه الحنبلی . و فاتی ۷۲۸ هـ

ابن سبعینك ماده علمیه سی (هرنه قادر كندیسی ضدینی کوسترمك ایسته یور و امام الحرمینه معارض کورینور ایسه ده) الارشاد صاحبی امام الحرمینك سوزلردن و ابن رشد [۱]ك كلامندن مأخوذدر. ابن باجه دیمكله مشهور اولان ابن الصائغ [۲] کبی کسه لره تعظیمده مبالغه ایدر .

فلسفه شاذ بر تحقیق طریق الزام ایتمشدر . تحقیقاتنده ابن عربی و امثالنك سوزلردن متأثر اولمش، هرنه قادر علی الا کثر اولره مشا رکت ایتمشده گندیسه بر باشقا یول آچمشدر. ابن عربی و ابن سبعین هر ایکسیده ابو حامد غزالی نك سالک اولدینی فلسفه ایله مخلوط تصوفندن ایتمشدر (رساله سبعینیه)

شامده کوروشدیکمز ابن هود نامنده مشهور بر شیخ واردی. زهد و علم و ریاضت اعتباریه کوردیکم ملاحظه نك اک بویوکلردن ایدی. ابن سبعینه چوق زیاده حرمت و تعظیم ایدردی. حق ابن عربی یه و علامی اسحاقه [۳] تفضیل ایدردی. بویوک کوچوک چوق کسه لر امرینه اطاعت ایدردی (رساله سبعینیه)

فلاسفه، انبیانك کوستردکلری یولدن آری بر یوله کیدر لر. بر قسمی اهل تبدیل بر قسمی اهل تحیلدر. اهل تبدیل ایکی قسمدر. اهل وهم و تحیل و اهل تحریف و تأویلدر. اهل تأویل انبیانك سوزلرنی گندی رأی و وهملرینه کوره تأویل ایدر لر. ابن سینا و امثالی، پیغمبر لرك سوزلری و سماوی کتابلر هر نه قادر حقیقته مغایر ایسه ده عوام ناسه خطاب اولدینی ایچون بویله اولماسی لازم کلیر حالوکه بونلرك ظاهری خواص ایچین مطلوب دکلدر . دیر لر و تأویل و انبیایه مخالفت ایدر لر . از جمله ابن عربی خاتم الاولیانك انبیان افضل اولدینی ادعا ایدر . ابن عربی ابن سبعین ، ابن طفیل [۴] کیلر اللهك کتابنه و رسول اللهك سننه تابع اولان صوفیه مشایخندن دکلردر (کتاب العقل والنقل) (خلع التعلین) [۵] صاحبی موسی علیه السلامه ابتدا الله وحی و خطاب ایتدیکی ائساده ایاغنده کی نعللرك خلعی، چیقارماسی امر اولندیکی کبی [۶] دنیا و آخرتی ترك ایدن کاملدرده بوخطابه نائل اولور لر دیور. خلع التعلین صاحبی

[۱] قاضی ابوانولید محمد بن احمد بن محمد بن احمد ابن رشد القرطبی الاندلسی. وفاتی ۵۹۵ هجری

[۲] وفاتی ۵۳۳

[۳] شیخ ابوالعالی صدرالدین محمد بن اسحاق القنوی وفاتی ۶۷۲

[۴] ابن طفیل ابوجعفر یاخود ابوبکر محمد بن عبدالملک. وفاتی ۴۹۴ و وفاتی ۵۸۱ حکیم و طبیب

اولوب اولوب ابن رشدك استادی در .

[۵] ابوالقاسم ابن قسی ابن حجر میزاننده قافك ضمی ایله ضبط ایتمشدر .

[۶] فالج نعلبک انك بالواد المقدس طوی . طه سوره سی .

نبوت کسیدر دین فیلسوفلردندر . نصوفه فلسفه‌ی قاریشدر انلرک اکبری نبوته طمع ایتشلردر . حتی مقتول شهاب‌الدین سهروردی [۱] بکا قالق، امتی انداز ایت دنیلمدکجه وفات ایتیم دیردی ایشته ابن سبعینده نبوتک کسبی اولدیغنی ظن ایدهن و کندیسنکده ارکیچ پیغمبر اولاجنی زعمنده بولنان فیلسوفلردندی . حتی (لعدرزب ابن آمنه حیث قال لانی بعدی آمنه ک اوغلی بدنن صوکره پیغمبر یوقدر سوزیله تمرد ایتدی) دیدی (کتاب العقل والنقل) خالقک وجودی مخلوقک وجودیدر اعتقادنده بولنان ابن عربی وابن سبعین هر نه قادار صوفیه مشایخندن کبی کورنورلرسده حقیقته تشیع طریقنی التزام ایدهن ملاحظه دن درلر (کتاب العقل والنقل)

عالمک قدیم اولمایوب حادث اولمای خصوصنده قدیم فیلسوفلردن بر قسمی پیغمبرلرک خبرلرینه مخالف دکلردر . فقط فلاسفه‌نک متأخرلری بویاده دخی انبیایه مخالفت ایتدیلر . کذا وجودده دخی اعتقادلری سنته مخالفدر . بلکه یالکنز ذهنده موجود اولایله حک و فقط حقیقتی اولمایان بروجود مطلق نظریه‌سنه تابع اولورلر . صوفیه دن فلاسفه‌نک بومسلیکنه سالک اولانلر ابن عربی وابن سبعین و تلسانی کبی کسه لردر [۲] (منهاج السنه) جلد ۱ ص ۱۰۰ نصارانک لاهوت ایله ناسوتک الله ایله عیسی نک اتحادینه قائل اولدقلری کبی ملاحظه اتحادیه ده خالق ایله مخلوقک اتحادینه قائل اولورلر . سبعینیه طائفه‌سی مسلمانلرک (لاله الا الله) سوزلرینه مقابل (لیس الا الله) دیرلر . دیور ابن تیمه نک ابن سبعین حقنده کی سوزلری بوقادار دکلدر . بوتون آثارنده صره کلدکجه خیر پالار (المسائل الاسکندریه فی الرد علی المللا - حدة الاتحادیه المعروفة بالسبعینیه) نامنده سبعینیلرک ردی حقنده مستقل بر اثری واردر بز بوقادارله اکتفا ایدیورز .

ابن سبعین صریدانندن یحیی بن احمدک (الوراثة الحمديه) سنده ابن سبعین حقنده کی سوزلری فائده دن خالی اولمادیغندن بر قسمی ترجمه غیرت ایده جکیز .

ترجمه : ابن سبعینک شرف و وراثت محمدیه استحقاقنک دلیللردن بریسیده اولجه ذکر ایتدیکنمز وجهله الله تعالی نک کندیسنی مغرب بلادنده اوجاقلرک اک شریفی اولان قرشی و هاشمی، بالاری و دده لری ریاست وحسب و بلده اشراقندن اولقله معروف وجهله نک حرمتنی و توجهنی قزائمش و هر کسک بارمقله کوستردکلری سبعین اوغللری، اوجاغنه عالمه‌سنه

[۱] شهاب‌الدین یحیی بن حسین بن امیرک السهروردی المقتول . وفاتی ۵۸۷ هـ

[۲] عقیف‌الدین تلسانی وفاتی ۶۹۰

منسوب اولماسیدر. ایکنجی دلیل (حضرت پیغمبر قیامته قادر مغرب دیارندن اهل حق اکیسک اولماز : لایزال من بلاد مغرب ظاهرین الی قیام الساعه [۱] دیمشدر .
مغربده کالاتیله ظاهر اولاندردن ابن سبعیندن داها بویوک کیم واردر؟ ایشته حضرت پیغمبرک حدیثنده اشارت اولنان ذات یالکز ابن سبعیندر . مغرب اها ایسی اهل حقدر .
انسانلرک حقه احق اولانیدر . ومغرب اها ایسنندن حقه دهازیاذه احق اولانی عدل واستقامتله متصف اولنلری اعتباریله شهسز علملریدر . علملرک احق ایسه محققلری وقطبلریدرکه بوتون علماوقطبک اطرافنده دونرلر . علم وحقیقت دائره سنک قطبی اولان اومحقق سائر علملرک مشکلاتنی حل ایدر و دوشدکاری عقبه دن اولنری قورناریر . ایشته بو عرفان دائره سنک قطبی بالذات ابن سبعیندر .

مغرب اهلی حق اوزرینه ظاهر درلر حق ایسه دینک سریدر : وحالده محقق سرحقدر . بناء علیه دینک سری وحقیقتیدر . ایشته دینک سری وحقیقتی اولان محقق یالکز ابن سبعیندر . بدایت حاله باقیمکز! اللهم کنیدیسی کوچک یا شده محافظه ایتمی و لهو ولعبیدن صیانت ایتمی وبشریت مقتضاسی اولان طبیعی لذتلردندر قوروماسی ، باباسندن ، دده سندن کنیدیسنه میراث اولوب بوکونه قادر قارشلرینک آئنده بولنان دنیوی وعارضی ریاستی ترک ایلمی والله تعالی نک انسانک نفسی قتل ایلمسیله برطوتدینی وطنی ترک ! واقربا و احباسندن انقطاعله الله تعالی به دخاتی کنیدیسنک الله طرفندن ولایتیه تخصیص ایدلمش خارق العاده بر شخصیت اولدیغنه دلیلدر .

تمام اون بش یا شنده ایکن اللهم فتوحاته مظهر اولوب علم و عملک بوتون صنعتلرینی جامع و عالی و یوکسک اختراعلرینی حاوی اولان (بدالعارف) نامنده کی کتابنی تألیف ایلمی ، چوق کورکوسی اولمادیغنی حالده اندلس بلادنده بردن بره علم و عرفان ایله نشأت ایدیورمه سی و اوحوالیده شمدییه قادر کیمسه نک دیوبوب ایشتمدیکی علملرله ظاهر اولوورمه سی کنیدیسنک خارق العاده بر شخصیت اولدیغنی کوسترر . تألیفلرینک جمله سنده هرکسندن آری و کنیدیسنه مخصوص تحقیقاتی و خلقک فهمندن ، چوق یوکسک وشاذ تدقیقاتی کنیدیسنک روح القدس ایله مؤید و حقتک الهامنه مظهر اولدیغنی کوسترر .

شجاعتی وعزمنده قوت و توکلکی خصم لرینه ابراز ایتدیکی دلیل واقامه ایلدیکی برهان ، لسانک فصاحتی کنیدیسنک قوه الهیه و عنایت ربانییه مظهر اولدیغنی بیلدیرر .

[۱] حدیث کتابلرینک مشهورلرنده بویله بر حدیث کورمدک .

[۲] سورده بقره و اخراج اهله منه اکبر عندالله الآیه

مغرب اھالیسینک کندیسنی امتحان ایلری اونکله مناظره ومباحثه ایتک اوزره اوزاقدن یاقیندن برچوق علملر باشنه اوشدیلر. فقط جمله سنی اللھک عنایتله اسکات ایلمسی، دشمنلری کوستردیکی قطعی هجتلزله نکتته دوچار ومعارضلری عجزه کرفتار ایدوب معترضلرینک یوزلربی قاره چیقارماسی. اللھک غیرتی ایله کندیسنه اذا وجفا ایله تعرض ایتک ایسته یئرک هلاک اولمالری ابن سبعینک الله عندنده نه قادر مقبول برکسه اولدیغنه دلیل در حسن اخلاقی نفس وشهوت وغضب وحدتی ینمسی، قرخی یعنی کندیسنه موکل اولان شیطانک کندی ائنده اسلامی ابدأ هیچ برشینی اونوتماق خصوصنده حافظه قوتنک حیرته شایان بدرجده اولماسی، قوشک اوچاسندن دها سرعتلی برصورتده ذوات مجرده ومعلومه بی هان تصور ایدیورمه سی کبی مفکره قوتنک جلاقی وذاکره قوتنک بویوکلیکی ومغرب بلادنده بردن بره ظهوری، آیتلرینک یعنی کرامت وعلمی تحقیقاتنک اقطار جهانه سرعتله انتشاری، هر طرفده کندیسنک مدح اولماسی کاله شاهددر. اگر اوزاتاق قورقوسی اولماسهیدی ابن سبعینک معجزوی سوزلری وایشلری سویله مک خصوصنده بوئون ادبی صنعتلری جامع اولارق نه قادر کوزل صفتلر وادله قطعیه وارسه ذکر ایدردم. فقط بو قادار جق سسوزدنده کندیسنک خارق العاده برذات ومحمد علیه السلامک وارث حقیقی اولدیغنی ذکی وفطین اولانلر البته ادراک ایدرلر. هیچ اورناده برشی یوق کن یمک، سوء یاغ، خرما اظهار ایدیورمه سی وائی اوزاتجه آوجنده پارا چیقماسی واقع اولاجق برشینی وقوعندن برچوق سنه لر اول خبر ویرمی کبی خارق العاده کرامتلی ذکر ایتیورم چونکه سوز اوزون اولاجقدر.

احاطه صاحبی لسان الدین بن الخطیب: کلام وفلسفه وسائر علملرده بویوک برقدرتی، تعجب وحیرته شایان بروقونی واردی دییور.

له وعلیمده سویله بن بوسوزلردن آکلاشیلیورکه اعتقادی نه اولورسه اولسون ابن سبعین اسلام نامی آلتنده ظهور ایدن علملردن، متفکرلردن یک مهم برشخصیتدر. باشلی باشنه برعلمدر. اونی تماماً آکلاماق ایچین مقدمه ده سویلدیکمز وجهتله بوتون اثرلرینک آلمزده بولنوب تدقیق ایلمسی لازمدر.

ابن سبعینک تلیدلرینه وصیتی

مناوی طبقاتنده ابن سبعینک تلیدلرینه شوصورتله بروصیتی یازیور (علیکم بالاستفاده الهمیات مجموعه سی، صافی: ۱۰)

على الطريقه و قدموا فرض الشريعة على الحقيقه ولا تفرقوا بينهما فانهما من الاسماء المترادفة
واكفرو الحقيقه التي في زمانكم هذا وقولوا عليها وعلى اهلها لعنه)

سزله وصيت ايديورم دائما طريقتهن استفاده اوزره اوليكز وشريعتي حقيقته تقديم
ايديكز. شريعتله حقيقتي بري برندن آيرمايكز. زيرا شريعتله حقيقت مترادف اسملردر.
بولنديغكز شو زمانده كي علم حقيقت ديه اورتابه آندقلى شيلرى انكارايديكز واو حقيقته
واو حقيقت اهللربنه لعنت ايديكز .

آثارى

۱ بد العارف ۲ كتاب الدرر [۱] ۳ كتاب السفن ، ۴ الابوية الخمينيه ۵ كتاب الكد
۶ كتاب الاحاطه ۷ كتاب حروف الوضيمه ۸ شرح سفر ادريس عليه السلام ۹ الفتح
المشترك ۱۰ كتاب الهو ۱۱ الاجوبه عن اسئله الصقليه [۲] وسائر بعض رساله لرى واخزابى
واردر . مناوى طبقاتنده سفر ادريس شرحى ايچين غايت نفيس بر آردر ديور و كتابك
مقدمه سندن شو عبارته نقل ايديور (اعلم ان الحروف خزانه الله وفيها اسرار و اسماؤه
وعلمه وامره وصفاته وقدرته ومراده فاذا اطلعت على شيئ منها فانت من خزنة الله فلا تخبر
احداً بما فيها من المستودعات فن هتك الاستار عذب بالنار - بيل كه حروف، اللهمك
برخزينه سيدر . اسرارى، علمى، امرى و صفتلى، اسملى، قدرتى، مرادى او خزينه نك
ايچنده در . اكر بوخزينه دن بر شيئه مطلع اولورسه نك اونده مستودع اولان شيلرى كيمسه يه
سويله . زيرا اسرار پرده سنى بيرتان آتش له عذاب اولنور .

بد العارف بر نسخه سى فاتحه ملت كتيبخانه سى داخلنده ولى الدين جارالله افندى
كتيبخانه سنده ۱۲۷۳ نومروده در . ديكر نسخه سى سليمانيه كتيبخانه عمومى سى ملحقاتندن
وهي افندى كتيبخانه سنده ۸۳۳ نومروده در . سليمانيه ده كي بونسخه نك اوستنده عنوان
صحيحه سنده (كتاب افشاء حكمة الاهيه) ديه آتونه يازلمش . كتيبخانه دفترينه ده بواسمه
كچمش . هر كس بونى ابن سبعينك آرى برازى ظن ايتمشلر سه ده مقدمه سنى و بوتون بختلر نى
برر برر مقابله ايدرك (افشاء حكمة الاهيه) نك بد العارف دن باشقا برشى اولما ديغنه مطلع

[۱] مصر كتيبخانه سنده اولدينى محترم استادم مدرس شرف الدين بكدن ايشيتدم .

[۲] ايكنجى فرهدريك صوردننى درت سؤالك جوابى اولوب موحدندن عبدالواحدك امريله

ابن سبعين طرفندن يازلمشدره بر نسخه سى (اوقوسغورت) ده در .

اولدم جارالله افندی کتبخانه سنده کی نسخه نك تاريخی ۱۴ رجب ۶۷۹ کاتبی ابن سبعین تیلدیزندن محمد بن محمد العطار السبعینی اولوب وهی افندیده کی نسخه بوندن چوق صوگرا یازلمشدر .

بو کتابک اسمنی البستانی دائرة المعارفده، محمد بن شا کر ابن احمد الکتبی فوات الوفیاتنده (لابد المعارف منه) دییه قیدایتمشدر (بد) کلمه سنی علی الاکثر یالکز قولاً لیلوب (لابد منه) کبی حرف نفی ایله قولاً لئلسندن بوطننه دو شمشلر ایسه ده ذهبی، ان خطیب وسائر خصوصیه ابن سبعین تیلدی یحیی بن احمد (بد العارف) اولارق ضبط ایتدکاری کبی یوقاریده سویله دیکمز ولی الدین جارالله افندی کتبخانه سنده کی نسخه قدیمه ده کتابک اسمی (بد العارف) دره کتابک مقدمه سی (الحمد لله المحمود بالذات المعظم من کل الجهات المشار الیه بالصلوة والتحصیة المعبود لجمیع القذوات العلویات والسفلیات الروحانیات والهیولانیات، اما بعد فقد استخرت الله العظیم علی افشاء الحکمة التي رمزها هرامسة الدهور الاوویه والحمايق التي رامت افادتها الهدایة النبویه الخ) بوندن صوگرا بر مقدار علم منطقه طأ مسائل دن منطقه تعریف معناسنه اولان حدک لغوی، شرعی، عقلی ومنطقی معناسنی وحقیقتنی اوزون اوزادی بیان ایدیور .

بلمناسبه سوزی حکمة اشراقه کتیریور و حکمة اشراق علم اصول ومنطق دن اول مستعمل اولان بر علمدرا کر بو علمه واصل اولماق ایسترسه ک عدده الفاظه، تشبهاته، جدل وغلبه یه وعثاده التفات ایتمه زیرا ایسته دیکک شی حقایق علمی در . عرف وعادته والفت ایتدیکک شیلره التفات ایتمه . بشری منفعت وعوائد دن کچ . زیرا بورتبه یه واصل اولان بو بوکله علم ایله معلومی، ادارکله مدرکی بر کورر لر دیور . اشیا نك حقیقتلرینی بیلمک خصوصنده مطالب اصلیه دو قوزدر (۱) هل هو - اومی؟ (۲) ماهو - اوناصلدر؟ (۳) کم هو - اونک کمیتی ندر (۴) ای هو - هانکیسی در (۵) کیف هو - اونک کیفیتی ندر (۶) این هو - اوزده در (۷) مقی هو - اونه وقتده در (۸) لم هو - او یچین در (۹) من هو - او کیمدر ؟

بونلرک هپسنک مثاللرینی ذکر ایدیور، که آرزوق مقولات عشره یه بکنزه یور بوندن صوگرا علت بجنه کچور ومعلول صناعی نك علتی علة صناعیه، علة هیولانیه، علة تمامیه دیه درده تفریق ایدیور . مثلا بر صر انغوز علة فاعله، تخنه علة هیولانیه، اسکمله علة صوریه وصناعیه واواسکمله یه اوتورماق علة متممه در دیور . بو منطق بجنلردم

انجیق محقق اولانلرک فکرلری دوغرو اولاجغنی ، باشقهلرینک رأیلرینک خطالرینی ذکر ایتدکدنصکرا فیلسوف حقیقت علمندن انجیق مغالطه صورتیله بحث ایدر . صوفینک ده بوبابده کی احاطه سی آذرر . محقق قارشیسندنه صوفی ، صوفینک مقابلنده کی فیلسوف کیی قالیر دیور .

داها اشاعیده سوزی اجتهاد و علمه انتقال ایتدیریور . اجتهادک فقهاغندنه حکم شرعی نی طلب خصوصنده بوتون وسعی صرف ایله مه و بذل مجهودایتمک اشعریه عندنده ایسه احکام شرعییه عقلی برنظر اولدیغنی بو صورتله اشعری اشعری اولماق اعتباریله فقیهک یاردیحیسی و فقیهده اشعرینک علمیه اولوب اکر فقیه بر آزعلم کلام بیلسه اکل ، اشعری فقه بیلسه آتم اولاجغنی ، فقه نصوص شرعی نی بیلمک دیمک اولدیغنه نظراً فقیهک مرتبه سی اشعریدن یوکسک بولدیغنی ، چونکه اشعری هر نه قدر مذهبی کتاب وسنتدن آلمش ایسه ده تأویله ایتنای حکم ایتدکلرندن مذهبلری استدلال اوزرینه مؤسس اولوب اشعریه مذهبی غیر صحیح اولان جدل و سفسطه دن مأخوذ اولدیغنی ذکر ایدیور . بوندن صوکر ا فقه و فقهایی واجتهاد جائز اولان و اولیان شیلری بوبابده فلاسفه نک اعتقادینی سوبلیور .

بومناسبتله فیلسوف صنعتلری کوزهل ، مبادیسی صحیح و فقط فائده دن محرومدر . اشعری عرض اعتباریله فقیه ایسه عوض اعتباریله سعیددر . اکر فیلسوف صحیح اولان مبادیسی اشعرینک غایه و نتیجه سنه صرف ایله سه ایشته او زمان طوعری ایش کورمش اولور . دیور

بر آزداها صوکر تصوفی و صوفینی تعریف ایدیور . صوفینی العالم باله دیه توصیف ایتدکدنصکرا عقل بحثنه انتقال ایدیور . اشعرینک عقله عرض دیدیکنی جرح ایده رک عقله عرض دیه ن اشعرینک بیننده بر عارضه واردر . ابو حصوصده مجنوندر . عرضله جوهری تقریقندن عاجز اولان اشعری ایله مخاطبه ایتمه میدر دیور . عقل هیولانی بحثنده (ابن صایغ) ی ده خیر بالایور . کلامی ارسطودن آلمشدر . سفسطه سی چوقدر . فارابی یه : شک واضطراب و تناقضدن قور تیله مامشدر ، مع ذالک فارابی اسلام فیلسوفلرینک اک فهیمی در . حقیقه فیلسوف اولان اوندن باشقا یوقدر . مدرك و محقق اولاراق اولدی دیور .

ابن سینابه کلنجه : طنطنه سی چوق ، فائده سی آزر سفسطه حی در ، کندیسی فلاسفه نک اک یوکسکلرندن ظن ایدهر . اکثر تألیفاتی افلاطونک کتابلرندن آلمشدر . اک معتبر کتابی شفادر حالبوکه سر آبا خطا آلوددر .

غزالی : ایچین (فلسان دون بیان و صوت دون کلام) آ کلاشیلماز برلسان، کلامدن عاری برصوتدر. اضدادی جامع و اویله شایان حیرتدر که یورکلری یاقار. بعضاً صوفی، بعضاً فیلسوف بعضاً اشعری بعضاً فقیه بعضاً بونلرک آراسنده محیردر. علوم قدیمه یه و تصوفه و قوفی اوروجک آغندن ضعیفدر. زیرا بو طریقه زورله داخل اولمش، عدم ادراکنه و عجزینه باقما یاراق حقیقته و وصول یالکز عزتله اولور ظن ایتشدر. عجایب القلب، مشکاة الانوار کیمیا، السعاده سندن آ کلاشیلدیغنه کوره عقل بختده کی دوشونجه سی فیناغورثک افکارندن باشقا برشی دکدر دیور. صوفیه عندنده عقل : عقل، هدایت، نعمت و رضوان داها بوکا بکزر مترادف اسملردن عبارت اولدیغنی سویله دکدن صوکر نفس بختنه کچور. فقها عندنده نفس ایله روحک بر اولدیغنی و فقهان بعضیلرینک قرآنده مذکور اولدیغنی اوزره اماره، لواحه، مطمنه اولاراق نفسی اوچه تقسیم ایتدکلرینی بو بولده امام اعظمک و امام شافعی نک اقوالی سویلدور. اشعریه نک روح حقنده اعتقادی جهل و جنوندن باشقا برشی اولمادیغنی هر نه قادر فقیه ده روحه جسم دیورسه ده محسوسات جسمانیه دن باشقا برشی کورمدیکی و بیلمدیکی یالکز شریعتک و یردیکی خبرله و قوفی اعتباریه بوندن اکسیک آرتق سوز سویله مک قور قوسی اولدیغندن معذور اولدیغنی، طالبوکه اشعری ده بوقید اولمادیغنی حالده بومغالطه ده بولماسی جتندن باشقا برشی اولمادیغنی، ارشاد صحاحی (امام الحرمین) ی بو خصوصه ده تجهیل ایدوب امام الحرمین جهالتده ابوجهل و هامانک اوچنچیسینی در دیور

ابن فورک : حقنده هر نه قادر زعماء اشعریه دن ایسه ده نفس خصوصه صندده اعتقادی صوفیه نک اعتقادی کیدر دیور. بوندن صوکر فلاسفه و صوفیه نک نفس حقنده اعتقاد لرینی اوزون اوزادی یازور. نتیجه سندنه ای سالک سن نفسکله مخاطبه ایتک و حقیقی کورمک ایسترسه مک مقرب اولانلر یعنی حق و حقیقته یقین اولان کسه لرله برلهش مجادله ایتک نیتنده ایسه مک فیلسوف لرله برابر، خصمنی دفع ایتک و اقناع ایتک آرزو ایدورسه مک متصوفه ایله اول، مغالطه ایتک و دلیل لرله مخاطبه ایتک فکرنده ایسه مک اشعریه ایله برابر اول، مجاهده ایتک و تخلیق عملی یعنی عبادت و طاعتله مشغول اولاراق آبی کیمسه اولمق ایسترسه مک فقیه اول. بونی ده بیل که نفس بختده مقربک سوزی فقیهک سوزیله برابر در دیور.

بوندن صوکر عذاب قبر مسئله سنه سوزی کتیره رک برچوق سویله دکدن صکر عذاب قبرک روحانی اولدیغنی بیان ایدور

نهایت عتلك ماهیتی حقنده كندی دوشونجه سنی ذکر ایده رك دیور که عقل تجزی قبول ایتمز بر جوهر در. تجزی قبول ایده ن هر شی یا کثرتده و یا جسم و یا خود حرکتده متجزی اولور که بو تقدیرده زمانك تحت تأثیرنده در. زیرا تجزی زمانله اولور اونده بر زمان معناسی واردر حالبوکه عقل زمانه تابع دکلدر بلکه بونك فوقنده در. بواعتبارله بوتون اجسامك فوقنده در. دهرایله برابردر. بلکه ده عقل متمدن عبارتدر دیور. و صرہ سیه نفسك حقیقتی و حواس انسانیه بی وقوای طبیعیه بی ذکر ایده رك کتابنه نهایت ویریور.

هرنه اولورسه اولسون بدالعصارف استفاده یه شایان ، لذتله او قونا جاق بر کتابدر . ابن سبعین صریدی یحیی ابن احمدك دیدیکی کبی اون بش یاشنده تألیف ایدیه بیه جك بر اثر دکلدر . کوریلدیور که ابن سبعین بو اثرینی تألیف ایتمزدن اول پك چوق تبعات و تدقیقانه بولمشدر که بونك ایچینده زمان لازمدر .

عبدالباقی

